

Sak til Landsmøtet

Nr: 9

Saksbehandler: Tom Jarl Jakobsen

Dato: 30.10.2023
Dok. nr. DM: 1407115

VIRKSOMHETEN - KAPITTEL 16 OG 17

Forbundsstyret anbefaler landsmøtet å fatte følgende vedtak:

Kapittel 16 Virksomheten

§ 16-1 Generelt

1. Den tillitsvalgte er medlemmenes primære kontakt med NSF.

§ 16-2 Lokal organisering

1. Medlemmene velger tillitsvalgte som ivaretar medlemmenes interesser i virksomheten.
2. Alle medlemmer organiseres som del av ett fylke.
3. Medlemmer med et aktivt arbeidsforhold tilhører som hovedregel det fylket de har sitt hovedarbeidsforhold i. Studentmedlemmer tilhører fylket studiestedet deres er tilknyttet. Øvrige medlemmer tilhører det fylket de har sin adresse i. Medlemmer som går av med pensjon og medlemmer som går over i varig uførepensjon, kan velge om de vil tilhøre fylket der har sin adresse eller fylket der de har hatt sitt arbeidsforhold.
4. I virksomheter som er landsdekkende eller med arbeidsplasser i flere fylker, tilhører medlemmet fylket der virksomheten har sitt hovedkontor med mindre de berørte fylkesstyrene enes om annet.
5. Fylkesstyret kan opprette et hovedtillitsvalgtområde i virksomheter med to eller flere medlemmer. Det tas utgangspunkt i gjeldende hovedavtaler der slike avtaler foreligger.
6. I virksomheter som er landsdekkende eller med arbeidsplasser i flere fylker, skal de berørte fylkesstyrene fastsette tillitsvalgtordningen.
7. Ved uenighet fastsettes tillitsvalgtordningen av forbundsstyret.

§ 16-3 Mandat

1. Tillitsvalgte representerer NSF i forhandlinger og saker som vedrører medlemmenes interesser i arbeidsforholdet.
2. Tillitsvalgte arbeider innenfor hovedavtalens bestemmelser.

3. Tillitsvalgte har ansvar for oppgaver tildelt av overordnede organisasjonsledd.
4. Tillitsvalgte bidrar til å dele informasjon om NSF's arbeid lokalt.

§ 16-4 Hovedtillitsvalgte

1. I hvert hovedtillitsvalgtområde skal det være minst en hovedtillitsvalgt og en tillitsvalgt som er stedfortreder for denne.
2. Hovedtillitsvalgt er en samlebetegnelse, som også kan omfatte tillitsvalgte med annen tittel, men med tilsvarende ansvar og funksjon.
3. I områder med mer enn én hovedtillitsvalgt, skal det velges en ledende hovedtillitsvalgt og stedtreder.
4. Stedfortreder vil ved hovedtillitsvalgtes fravær, ha de samme rettigheter og plikter som hovedtillitsvalgt.

§ 16-5 Møter

§ 16-5-1 Medlemsmøter

1. Tillitsvalgte er ansvarlig for at det avholdes medlemsmøter.
2. Medlemsmøtet skal være høringsorgan for tillitsvalgte i viktige prinsipielle saker som gjelder medlemmene.
3. Medlemsmøte kan med alminnelig flertall vedta at det skal avholdes nyvalg.
4. Medlemsmøtet kan vedta politisk demonstrasjonsstreik for et lokalt avgrenset arbeidsområde, eksempelvis en kommune, av inntil 1 dags varighet. Dersom arbeidsplassområdet involverer flere hovedtillitsvalgte, fattes tilsvarende beslutning av disse.
5. Medlemsmøte skal holdes når minst 10 % av medlemmene krever det.
6. Kapittel 16 suppleres av retningslinje.

Kapittel 17

§ 17-1 Valg av hovedtillitsvalgte

1. I hovedtillitsvalgtområdene velger medlemmene én hovedtillitsvalgt av og blant medlemmene.
2. Valgperioden er to-årig og trer som hovedregel i kraft ved valgets avslutning.
3. Valget finner sted innen 1. februar i oddetallsår. Valget kan tidligst finne sted etter 1. desember året før.
4. Den hovedtillitsvalgte må få minst 50 % av stemmene for å bli valgt.
5. Dersom ingen kandidat får minst 50 % av stemmene, skal det holdes omvalg mellom de to kandidatene som har flest stemmer.
6. Ved ledighet i et verv som hovedtillitsvalgt kan suppleringsvalg foretas ved at fylkesstyret oppnevner ny hovedtillitsvalgt eller stedfortreder for resterende del av valgperioden.

§ 17-2 Valg av tillitsvalgte

1. Tillitsvalgte velges av de medlemmene vedkommende skal representere.
2. Valgperioden for tillitsvalgte er to-årig og trer i kraft ved valgets avslutning.
3. Valget finner sted innen 1. mars i oddetallsår.
4. Den tillitsvalgte må få minst 50 % av stemmene for å bli valgt.

5. Dersom ingen kandidat får minst 50 % av stemmene, skal det holdes omvalg mellom de to kandidatene som har flest stemmer.
6. Bestemmelsene om valg i kap. 17 suppleres av valgreglementet.

Bakgrunn for saken

Kapittel 16 og 17 omhandler virksomheten og valg av hovedtillitsvalgte og tillitsvalgte. Hva gjelder kapittel 16 vil kapitlet bli presentert samlet hvor bakgrunnen for bestemmelsen, materielle endringer, landsmøtesaker, hva som er tatt over i retningslinjer og høringsinnspill blir presentert hver for seg. Avslutningsvis vil bestemmelsene som omhandler valgene som foretas i virksomheten bli presentert.

Kapittel 16 Virksomheten

§ 16-1 Generelt

1. Den tillitsvalgte er medlemmenes primære kontakt med NSF.

§ 16-2 Lokal organisering

1. Medlemmene velger tillitsvalgte som ivaretar medlemmenes interesser i virksomheten.
2. Alle medlemmer organiseres som del av ett fylke.
3. Medlemmer med et aktivt arbeidsforhold tilhører som hovedregel det fylket de har sitt hovedarbeidsforhold i. Studentmedlemmer tilhører fylket studiestedet deres er tilknyttet. Øvrige medlemmer tilhører det fylket de har sin adresse i. Medlemmer som går av med pensjon og medlemmer som går over i varig uførepensjon, kan velge om de vil tilhøre fylket der har sin adresse eller fylket der de har hatt sitt arbeidsforhold.
4. I virksomheter som er landsdekkende eller med arbeidsplasser i flere fylker, tilhører medlemmet fylket der virksomheten har sitt hovedkontor med mindre de berørte fylkesstyrene enes om annet.
5. Fylkesstyret kan opprette et hovedtillitsvalgtområde i virksomheter med to eller flere medlemmer. Det tas utgangspunkt i gjeldende hovedavtaler der slike avtaler foreligger.
6. I virksomheter som er landsdekkende eller med arbeidsplasser i flere fylker, skal de berørte fylkesstyrene fastsette tillitsvalgtordningen.
7. Ved uenighet fastsettes tillitsvalgtordningen av forbundsstyret.

§ 16-3 Mandat

1. Tillitsvalgte representerer NSF i forhandlinger og saker som vedrører medlemmenes interesser i arbeidsforholdet.
2. Tillitsvalgte arbeider innenfor hovedavtalens bestemmelser.
3. Tillitsvalgte har ansvar for oppgaver tildelt av overordnede organisasjonsledd.
4. Tillitsvalgte bidrar til å dele informasjon om NSF's arbeid lokalt.

§ 16-4 Hovedtillitsvalgte

1. I hvert hovedtillitsvalgtområde skal det være minst en hovedtillitsvalgt og en tillitsvalgt som er stedfortreder for denne.
2. Hovedtillitsvalgt er en samlebetegnelse, som også kan omfatte tillitsvalgte med annen tittel, men med tilsvarende ansvar og funksjon.
3. I områder med mer enn én hovedtillitsvalgt, skal det velges en ledende hovedtillitsvalgt og stedtreder.
4. Stedfortreder vil ved hovedtillitsvalgtes fravær, ha de samme rettigheter og plikter som hovedtillitsvalgt.

§ 16-5 Møter

§ 16-5-1 Medlemsmøter

1. Tillitsvalgte er ansvarlig for at det avholdes medlemsmøter.
2. Medlemsmøtet skal være høringsorgan for tillitsvalgte i viktige prinsipielle saker som gjelder medlemmene.
3. Medlemsmøte kan med alminnelig flertall vedta at det skal avholdes nyvalg.
4. Medlemsmøtet kan vedta politisk demonstrasjonsstreik for et lokalt avgrenset arbeidsområde, eksempelvis en kommune, av inntil 1 dags varighet. Dersom arbeidsplassområdet involverer flere hovedtillitsvalgte, fattes tilsvarende beslutning av disse.
5. Medlemsmøte skal holdes når minst 10 % av medlemmene krever det.
6. Kapittel 16 suppleres av retningslinje.

Bakgrunn for bestemmelsene i kapittel 16

Forslaget til de nye bestemmelsene i kapittel 16 er utledet av gjeldende § 4 «*Lokal organisasjonsmessig oppbygging*». Innholdet er strukturert og formulert annerledes enn gjeldende vedtekter, men inneholder ingen materielle endringer bortsett fra de omtalt i eget avsnitt om materielle endringer.

Ordlyden i de nye bestemmelsene er ment å omfavne meningsinnholdet i gammel bestemmelse. Det er lagt vekt på at selve strukturen i lokal organisering er beskrevet i de nye vedtektene, mens rollen og oppgavene til de tillitsvalgte er beskrevet i retningslinjen.

Etter at vedtektene ble sendt på høring, er § 16-1 utvidet til å si noe fylkestilhørigheten til det enkelte medlem da en så nødvendigheten av at tilhørigheten vedtektsfestes. Tilhørigheten i nr. 2 til nr. 4 er i tråd med gjeldende vedtektsbestemmelser i § 3 A.

Materielle endringer i kapittel 16

Begrepet «*arbeidsplassen*» er byttet ut med «*virksomheten*», dette for å være i tråd med begrepet brukt i de fleste tariffavtaler og hovedavtalen. Begrepet virksomheten er også å foretrekke for å speile de ulike nivå hos ulike arbeidsgivere, både private/ideelle, statlige, kommunale og helseforetak.

I dagens vedtekter er spørsmålet om hvordan løse tillitsvalgstrukturen i områder med mer enn én hovedtillitsvalgt, ikke beskrevet. Dette er lagt til i ny § 15-4 A femte avsnitt: «*I områder med mer enn én hovedtillitsvalgt, skal en hovedtillitsvalgt ha ledende funksjon*».

I gjeldende tekst som omhandler medlemsmøter er begrepet hovedtillitsvalgt byttet ut med tillitsvalgt, dette for å forenkle og samordne begrepsbruken.

Under overskriften medlemsmøter i forslag til ny tekst i § 15-5-1 punkt 4. er det hentet inn en bestemmelse som omhandler politisk demonstrasjonsstreik som er hentet fra gjeldende § 14 andre avsnitt.

Hva er tatt ut av vedtektene og over i tilhørende reglement/retningslinje?

Tekst som omhandler § 4 A Arbeidsplassen, generelt, femte avsnitt er hele teksten: «*Dersom det er tjenlig, kan den hovedtillitsvalgte etablere et utvalg av tillitsvalgte*», flyttet i sin helhet over til retningslinjer under hovedtillitsvalgtes oppgaver.

Tekst som omhandler hovedtillitsvalgtråd i gjeldende vedtekter § 4 A er i sin helhet tatt ut av vedtektene og flyttet over i retningslinjer.

Tekst som omhandler handlingsplan og beretning i gjeldende vedtekter § 4 A siste ledd, er i sin helhet tatt ut av vedtektene og flyttet over i retningslinjer.

Sak som lå som vedlegg til landsmøtesak 5 i 2023

Følgende landsmøtesaker som var foreslått til landsmøte i 2023 er vurdert og behandlet av forbundsstyret:

Viken sendte inn en sak som omhandlet valg av ledende hovedtillitsvalgt i områder med flere hovedtillitsvalgtområder. I områdene med flere enn én hovedtillitsvalgt hvor det ikke er struktur med foretakstillitsvalgt, ble det pekt på utfordringer knyttet til organisering siden ingen er utpekt som elder av NSF lokalt. Forbundsstyret mener det er fornuftig å vedtektsfeste valg av ledende hovedtillitsvalgt i tråd med forslaget, og dette har resultert i en ny § 16-4 nr. 3. forslaget

Fra Troms og Finnmark ble det foreslått at en vedtektsbestemmelse om at stedfortreder for hovedtillitsvalgte skal ha samme rettigheter og plikter som hovedtillitsvalgte når i dennes fravær. Det ble pekt på at det ikke var lik praksis på dette i fylkene og for å sikre ensartet praksis samt økt engasjement i NSF, burde dette vedtektsfestes. Forbundsstyret deler oppfatningen om at det bør være ensartet praksis i NSF og bestemmelsen er inntatt som ny § 16-4 nr. 4.

Høringsinnspill

De fleste høringsinstansene var positive til begrepet virksomheten og mente at begrepet er treffende. Noen høringsinstanser ønsket en definisjon av virksomheten. Med virksomheten menes hele den organisatoriske enheten, som eksempelvis kommunen, helseforetaket, aksjeselskap e.l.

Til § 16-4 nr. 3 ble det spilt av en høringsinstans at ledende hovedtillitsvalgt burde velges før de andre. Dette er endret og ivarettatt i valgreglementet.

Til § 16-5 nr.4 ble det spilt inn at bestemmelsen må endres. Forbundsstyret har imidlertid sjekket opp at det er tilfeller der et medlemsmøte kan vedta politiske demonstrasjonsstreik for et lokalt avgrenset området av inntil 1 dags varighet. Som eksempel kan medlemmene ved en psykiatrisk institusjon ønske å ha politisk demonstrasjonsstreik om nedskjæringer i budsjettet for psykisk syke på sikkerhetsavdelingen. Dette har de anledning til å vedta og gjennomføre gitt at man ellers følger prosedyrene for politisk demonstrasjonsstreik.

Valg på virksomhetsnivå

§ 17-1 Valg av hovedtillitsvalgte

1. I hovedtillitsvalgtområdene velger medlemmene én hovedtillitsvalgt av og blant medlemmene.
2. Valgperioden er to-årig og trer som hovedregel i kraft ved valgets avslutning.
3. Valget finner sted innen 1. februar i oddetallsår. Valget kan tidligste finne sted etter 1. desember året før.
4. Den hovedtillitsvalgte må få minst 50 % av stemmene for å bli valgt.
5. Dersom ingen kandidat får minst 50 % av stemmene, skal det holdes omvalg mellom de to kandidatene som har flest stemmer.
6. Ved ledighet i et verv som hovedtillitsvalgt kan suppleringsvalg foretas ved at fylkesstyret oppnevner ny hovedtillitsvalgt eller stedfortreder for resterende del av valgperioden.

Bakgrunn for bestemmelsen

Bestemmelsen er i tråd med gjeldende vedtekter § 4 A Valg nr. 1 og 3.

Landsmøtesak fra 2023

Til landsmøte i 2023 var det en sak som omhandlet behovet for at det i områder med flere hovedtillitsvalgte, skal velges en ledende hovedtillitsvalgt. Forslaget har vært del av arbeidet med revisjonen og tatt til følge med en ny bestemmelse § 16-4 nr. 3.

Det ble også sendt inn en sak som omhandlet forenkling av valgreglement med et forslag om at der det er færre enn 100 medlemmer i et hovedtillitsvalgtområde, kan valgprosessene forenkles. Hvis det ikke kommer forslag på kandidater innen fristen, så kan sittende hovedtillitsvalgt og tillitsvalgte bli utnevnt til to nye år hvis de sier seg villige. Slik forslaget er lagt opp, er det i disse tilfellene hovedtillitsvalgte selv som informerer om at de blir sittende i vervet for en ny periode.

Forslaget har blitt behandlet under revisjonen, men besluttet at ikke skal tast til følge da forslaget strider mot demokratiske prinsipper. Det gir en mulighet for sittende hovedtillitsvalgt og tillitsvalgt å gjenvelge seg selv. I henhold til valgreglementet vil en kandidat som er den eneste som stiller til valg ved fristens utløp, bli valgt. Dette forutsetter imidlertid at en det er igangsatt et valg hvor fylkesstyret har ansvaret for valget. Det gir da en kvalitetssikring av at det foreligger en god prosess rundt valget.

Høringsinnspill

Flere av høringsinstansene spilte inn at det kan være problematisk at valget trer i kraft ved valgets avslutning da den som blir valgt kan ha problemer med å tiltre umiddelbart ved på grunn av sin arbeidsgiver. Det ble derfor blant annet foreslått at det tilføyes at vervet trer i kraft «i rimelig tid» etter at valget har funnet sted.

Forbundsstyret har forståelse for forslaget, men synes «i rimelig tid» er for lite spesifikt. Forbundsstyret endrer imidlertid formuleringen til «som hovedregel» slik at man ivaretar de situasjonene der det er problematisk å umiddelbart tilte vervet. Forbundsstyret vil påpeke at man bør tiltre vervet innen 2 uker etter valget har funnet sted.

Etter høringsrunden har også forbundsstyret endret bestemmelsen til at valget kan tidligst finne sted etter 1. desember året før. Dette muliggjør valg av foretakstillitsvalgte som finner sted i desember året for å ivareta valg av styrerepresentantene.

Det ble også spilt inn at det bør fremgå av vedtektene at den hovedtillitsvalgte må få 50 % av stemmene for å bli valgt. Bestemmelsen om dette følger av valgreglementet, men forbundsstyret synes det er et godt innspill da hvilket flertallskrav som kreves for å bli valgt er vedtektsfestet ved valg i andre verv. Det tas også inn for valg av tillitsvalgte. Dette er for øvrig i tråd med gjeldende vedtekter § 4 A nr. 1

§ 17-2 Valg av tillitsvalgte

1. Tillitsvalgte velges av de medlemmene vedkommende skal representere.
2. Valgperioden for tillitsvalgte er to-årig og trer i kraft ved valgets avslutning.
3. Valget finner sted innen 1. mars i oddetallsår.
4. Den tillitsvalgte må få minst 50 % av stemmene for å bli valgt.
5. Dersom ingen kandidat får minst 50 % av stemmene, skal det holdes omvalg mellom de to kandidatene som har flest stemmer.
6. Bestemmelsene om valg i kap. 17 suppleres av valgreglementet.

Bakgrunn for bestemmelsen

Bestemmelsen er i tråd med gjeldende vedtekter § 4 A Valg nr. 1 og 3

Høringsinnspill

I høringen ble det spilt inn at det er ønskelig at tidspunktet for ikrafttreddelsen av vervet skal fremgå av vedtektene. Dette ønsker imidlertid ikke forbundsstyret da det vil svært sjelden opptre noen praktiske utfordringer knyttet til arbeidsgiver ved å tiltre vervet ved møtets avslutning.

Landsmøtets endelige vedtak: (Når saken arkiveres)

Vedlegg:

1. Landsmøte 2023 – sak 5 – Stedfortreder for hovedtillitsvalgt - sak fra Troms og Finnmark.
2. Landsmøte 2023 – sak 5 – Organisering av hovedtillitsvalgte – sak fra Viken.